

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

«ЕМОЦІЙНА ПРИРОДА ОРИГІНАЛЬНОЇ ГРАФІКИ»

підготовки магістра

освітньої програми

023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Луцьк – 2021

Силабус навчальної дисципліни «ЕМОЦІЙНА ПРИРОДА ОРИГІНАЛЬНОЇ ГРАФІКИ» підготовки магістра галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, за освітньою програмою Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.

Розробник: Берlach О. П., кандидат архітектури, доцент

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва

Протокол № _____ від _____ 2021 р.

Завідувач кафедри: (_____)_____

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна /заочна форма навчання	02 – Культура і мистецтво	Вибіркова 1
		Рік навчання 1
Кількість годин /кредитів 120 год /4	023 - Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Семестр 1
		Лекції 6 /2
ІНДЗ немає	магістр	Практичні 34 /8
		Самостійна робота 68 /100
		Консультації 12 / 10
		Форма контролю: залік – 3 семестр
Мова навчання українська		

II. Інформація про викладача

ПІП **Берlach Олександр Павлович**
 Науковий ступінь **кандидат архітектури**
 Вчене звання **доцент**
 Посада **доцент кафедри образотворчого мистецтва**
 Контактна інформація: тел. **0508605951**, ел. адреса: sasha.berlach@gmail.com
 Дні занять (<https://eenu.edu.ua/uk/structure/faculties-and-institutes/fakultet-kulturi-i-mistectv-0?>)

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є зображення предметного світу та творчий метод образотворення засобами художньої графіки (унікальної, оригінальної).

Вся система навчання повинна сприяти розвитку образного і абстрактного мислення студентів, вихованню творчого професіонала. Основою викладання дисципліни є ескізування графічних творів та безпосередня робота в матеріалі. Кожне наступне завдання ускладнюється по зростаючій за методом послідовного засвоєння закономірностей системи навчання.

Цей курс використовуватиме поєднання лекційних, практичних занять і самостійної роботи.

2. Пререквізити: композиція, рисунок, живопис, перспектива.

Постреквізити: кольорознавство, техніки і матеріали в образотворчому мистецтві та інші.

3. Мета дисципліни – підготовка фахівця в галузі мистецтва оригінальної та основ друкованої графіки до компетентнісного вирішення завдань художньої діяльності на якісному рівні майстерності.

Завданням дисципліни є засвоєння системи відповідних знань у галузі:

- вивчити історію розвитку українського графічного мистецтва в контексті зміни видів, технік, технологій, основні етапи розвитку мистецтва оригінальної та друкованої графіки в історіографічному аспекті;

- опрацювати основні аспекти теорії та практики графіки як виду образотворчого мистецтва та художньо-творчої діяльності;

- застосовувати особливості прийомів та способів виразного формоутворення та образного вирішення змісту графічної композиції;

- знати техніко-технологічні особливості друкованої графіки, особливості творчого процесу створення композиції в будь-якій графічній техніці, художніми матеріалами та інструментами;

- визначати морфологічну структуру засобів графічного зображення форми в її художньо-образній організації на площині;

- професійно застосовувати зображувальні та виразальні засоби художніх матеріалів, графічних технік, їх палітру у вирішенні завдань навчальної чи творчої роботи;

- відтворювати, стилізувати, символізувати форму з виявленням образного початку в єдності з її змістом;

- застосовувати знання в організації графічної композиції, а саме: розміщати і організовувати форми або об'єми, які зображуються конкретними графічними матеріалами в процесі матеріалізації ідеї, яка може мати той чи інший сюжет, в геометричних межах зображувальної поверхні з метою розкриття художньо-змістової сутті цієї ідеї; виявляти в межах однієї зображальної поверхні, яка може бути будь-якої геометричної форми (прямокутною, квадратною, круглою тощо), незалежно від площинно-просторового принципу рішення сюжету – об'ємно-просторового або декоративно-площинного; в межах двох (диптих) зображальних поверхонь; за принципом площинно-просторових; за принципом організації картинного поля: фризові, рапортні, замкнуті; за принципом статичності і динаміки, використанням в сюжеті людської фігури, казкових персонажів (в ілюстрації); за принципом синтезу – поєднання чорно-білого та кольорового зображення.

- добре володіти основами художньо-образної мови та виражальними можливостями відповідних матеріалів, різними видами художніх технік та технологій;
- відтворювати художній образ засобами оригінальної та друкованої графіки;
- розкривати особливості графічної мови, уміти аналізувати твори митців зарубіжного й українського мистецтва графіки;
- на професійному рівні компетентнісно здійснювати структурно-топологічний аналіз творів мистецтва графіки й пояснювати їх художню цінність в культурі людства;
- застосовувати набуті знання у власних дослідженнях, творчих пошуках, проектних роботах.

Для фахового знання в області графічного мистецтва студентам необхідно вивчити та усвідомити усі аспекти даного предмету, професійно володіти теоретичними та практичними знаннями, основними вміннями і навиками щодо створення графічного твору.

4. Результати навчання (компетентності):

- 4.1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- 4.2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- 4.3. Здатність переосмислювати базові знання, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну мову при створенні художнього образу.
- 4.4. Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.
- 4.5. Здатність створювати затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт образотворчого та декоративного мистецтва.

5. Структура навчальної дисципліни.

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ. роб.	Сам. роб.	Конс.	Форма контр./ Бали
Змістовий модуль 1. Види, техніки, засоби та прийоми роботи в унікальній(оригінальній) графіці. Теоретична частина.						
Тема 1. Емоційна природа графіки та її види. Класифікація видів графіки. Матеріали та інструменти.	14	2	2	8	2	ДС/5
Тема 2. Про художні техніки оригінальної графіки.	38	4	10	20	4	ІРС/5

Разом за модулем 1	52	6	12	28	6	
Змістовий модуль 2. Види, техніки, засоби та прийоми роботи в унікальній(оригінальній) графіці. Практична частина.						
Тема 3. Практичні завдання для індивідуально-творчої діяльності (творчий проект художнього спрямування)	68		22	40	6	IPC/30
Разом за модулем 2	68		22	40	6	IPC/40
Види підсумкових робіт						Бал
Модуль 1. Модульна контрольна робота						МКР/60
ІНДЗ						немає
Інше (вказати)						
Всього годин/балів	120	6	34	68	12	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, , МКР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ. роб.	Сам. роб.	Конс.	Форма контр./ Бали
Змістовий модуль 1. Види, техніки, засоби та прийоми роботи в унікальній(оригінальній) графіці. Теоретична частина.						
Тема 1. Емоційна природа графіки та її види. Класифікація видів графіки. Матеріали та інструменти.	24	1	2	20	1	ДС/5
Тема 2. Про художні техніки оригінальної графіки.	26	1	2	20	3	ІРС/5
Разом за модулем 1	50	2	4	40	4	
Змістовий модуль 2. Види, техніки, засоби та прийоми роботи в унікальній(оригінальній) графіці. Практична частина.						
Тема 3. Практичні завдання для індивідуально-творчої діяльності (творчий проект художнього спрямування)	70		4	60	6	ІРС/30
Разом за модулем 2	70		4	60	6	ІРС/40
						Бал

Види підсумкових робіт						
Модуль 1. Модульна контрольна робота						МКР/60
ІНДЗ						немає
Інше (вказати)						
Всього годин/балів	120	2	8	100	10	100

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна та творча робота студентів має на меті засвоєння умінь та навиків в роботі з навчальними матеріалами, поглиблення та розширення набутих знань та творчого пошуку, сприяє краще організувати свій навчальний та творчий час, працювати з літературою та з сучасною інформаційною технологією, дисциплінує розум, творче мислення, відпрацьовує вміння формувати свої творчі думки, сприяє краще засвоїти навички та майстерність у живописі. Надає можливість отримувати найновішу інформацію в образотворчому мистецтві.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Емоційна природа графіки та її види. Класифікація видів графіки. Матеріали та інструменти.	10/20
2.	Тема 2. Про художні техніки оригінальної графіки.	10/20
3.	Тема 3. Практичні завдання для індивідуально-творчої діяльності (творчий проект художнього спрямування)	50/60
	Разом за модулем 1.	70/100
Всього годин		70/100

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента (*щодо відвідування занять*,)
Відвідування занять студентами є обов'язковими, допускаються пропуски занять з поважних причин (хвороба студента, сімейні обставини).

Теми пропущених занять повинні бути відпрацьовані студентом самостійно і здані викладачу.

Політика щодо академічної доброчесності.
Виконання практичних завдань повинно бути повністю самостійним. Очікується, що студенти будуть дотримуватись етичних норм та не допускати обману та

плагіату. Обман та плагіат включають подання робіт, які не є особистими розробками, копіювання чужих ідей без відповідного цитування. За наявності плагіату – робота оцінюється на 50% нижче, за повторне використання плагіату – студент не допускається до сесії; за несвоєчасне виконання поставленого завдання оцінка знижується на 10%. Виконання картонів, проектів, ескізів для закріплення знань, умінь і навичок є обов'язковим. Додаткова кількість якісно виконаних ескізів, картонів під час самостійної роботи впливає на оцінювання на користь студента. Всі опрацьовані теми поточного і підсумкового контролю, а також самостійна робота оприлюднюються на перегляд та оцінюються.

Політика щодо дедлайнів(крайній термін) та перескладання. Здача заліку проводиться в терміни визначені деканатом. Студенти які не з'явилися на здачу заліка, з поважних причин, дозволяється перездача в другий термін встановлений деканатом. Крайній термін здачі заліка дозволяється деканатом тільки в присутності комісії з трьох чоловік включаючи викладача який вів заняття.

V. Підсумковий контроль

Формою семестрового контролю з дисципліни «Емоційна природа оригінальної графіки» є залік. Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни є сумою балів за виконання практичних завдань, самостійну роботу та підсумковий контроль (МКР). Впродовж семестру студент за виконання завдань поточного контролю і самостійної роботи отримує – 40 балів. Підсумковий контроль здійснюється у формі модульних контрольних робіт. Модульні контрольні роботи - це творчі практичні роботи за темами змістових модулів, за кожно з яких студент може отримати максимально 60 балів. Термін здачі модульних контрольних робіт оприлюднюється на початку семестру. До здачі підсумкової модульної контрольної роботи допускаються студенти, які здали усі поточні завдання даного змістового модуля.

У випадку не задовільної підсумкової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, студент може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, перездати якусь тему, додатково виконати картон, або роботу в іншій техніці з дотриманням технологічної карти відповідно до теми, яка вивчається). В іншому випадку студент здає залік (практична робота за варіантами) і бали за модульні контрольні роботи анулюються. На залік виносяться основні практичні питання, типові та комплексні завдання, відповідно тем змістових модулів.

Приклад завдання для практичної роботи в разі перескладання заліка: Індивідуальне завдання - виконання графічних прийомів та способів художніх технік формоутворення на прикладі творчих робіт майстрів мистецтва оригінальної графіки.

При оцінюванні враховується розуміння принципів створення композиції, вміння грамотно використовувати конструктивні, колористичні та техніко-технологічні особливості, володіння техніками оригінальної графіки. Максимальна оцінка – 60 балів.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за 30 бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою
26-30	<i>“Відмінно”</i> – оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов’язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв’язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
20-25	<i>“Дуже добре”</i> – заслуговує студент, що має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення. Студент добре володіє теоретичним матеріалом, розуміє та відповідно застосовує поняття й терміни, дотримується методичної послідовності виконання завдання (технологічні карти), аналізує та відповідно komponує зображення в аркуші, добре розуміє та застосовує на практиці основні характеристики (яскравість, насиченість, тон), добре орієнтується в колірній палітрі, охайно та у відведений час виконує завдання. Практичні роботи відповідають обраній темі, з незначними технічними недоліками.

15-19	“добре” – заслуговує студент, що має належні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення. Студент не завжди орієнтується в теоретичному матеріалі, не завжди впевнено та відповідно застосовує поняття та терміни, дотримується технологічних прийомів виконання завдання під керівництвом викладача, аналізує та відповідно komponує зображення в аркуші під керівництвом викладача, допускає помилки в конструктивному, колірному рішеннях, але розуміє та застосовує на практиці основні характеристики кольорів (яскравість, насиченість, тон), добре орієнтується в колірній палітрі, допускаючи не значних помилок, виконує завдання у відведений час.
14-10	«задовільно» - заслуговує студент, що може продемонструвати теоретичні та практичні знання. Студент не орієнтується в теоретичному матеріалі, не впевнено та не завжди відповідно застосовує поняття та терміни, не дотримується техніко-технологічної послідовності виконання завдання, не вдало komponує зображення в аркуші, недостатньо орієнтується в колірній палітрі та допускається значних помилок у проектній діяльності, роботі над картонами, не охайно, зі значним запізненням виконує завдання.
9-4	«достатньо» - заслуговує студент, що має слабкі теоретичні та практичні знання. Студент слабо орієнтується в теоретичному матеріалі, не впевнено та не завжди відповідно застосовує поняття та терміни, дотримується методичної послідовності виконання завдання під керівництвом викладача, не завжди вірно розуміє та застосовує на практиці основні характеристики кольорів (яскравість, насиченість, тон), допускаючи не значні помилки, орієнтується в колірній палітрі опосередковано, допускається значних помилок у техніко-технологічній послідовності виконання завдання, невчасно виконує завдання.
0-3	«Не задовільно» - заслуговує студент, що має дуже слабкі теоретичні та практичні знання. Студент взагалі не орієнтується в теоретичному матеріалі, не впевнено та не завжди відповідно застосовує поняття та терміни, не дотримується конструктивної та техніко-технологічної послідовності виконання завдання. Відсутні елементарні поняття технології виконання завдання.

ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за 5 бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою
5	“Відмінно” – оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов’язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв’язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює ана-із та робить висновки.
	“Дуже добре” – заслуговує студент, що має ґрунтовні теоретичні та

4	практичні знання, але має стандартне мислення. Студент добре володіє теоретичним матеріалом, розуміє та відповідно застосовує поняття й терміни, дотримується методичної послідовності виконання завдання (технологічні карти), аналізує та відповідно komponує зображення в аркуші, добре розуміє та застосовує на практиці основні характеристики (яскравість, насиченість, тон), добре орієнтується в колірній палітрі, охайно та у відведений час виконує завдання. Практичні роботи відповідають обраній темі, з незначними технічними недоліками.
3	“добре” – заслуговує студент, що має належні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення. Студент не завжди орієнтується в теоретичному матеріалі, не завжди впевнено та відповідно застосовує поняття та терміни, дотримується технологічних прийомів виконання завдання під керівництвом викладача, аналізує та відповідно komponує зображення в аркуші під керівництвом викладача, допускає помилки в конструктивному, колірному рішеннях, але розуміє та застосовує на практиці основні характеристики кольорів (яскравість, насиченість, тон), добре орієнтується в колірній палітрі, допускаючи не значних помилок, виконує завдання у відведений час.
2	«задовільно» - заслуговує студент, що може продемонструвати теоретичні та практичні знання. Студент не орієнтується в теоретичному матеріалі, не впевнено та не завжди відповідно застосовує поняття та терміни, не дотримується техніко-технологічної послідовності виконання завдання, не вдало komponує зображення в аркуші, недостатньо орієнтується в колірній палітрі та допускається значних помилок у проектній діяльності, роботі над картонами, не охайно, зі значним запізненням виконує завдання.
1	«достатньо» - заслуговує студент, що має слабкі теоретичні та практичні знання. Студент слабо орієнтується в теоретичному матеріалі, не впевнено та не завжди відповідно застосовує поняття та терміни, дотримується методичної послідовності виконання завдання під керівництвом викладача, не завжди вірно розуміє та застосовує на практиці основні характеристики кольорів (яскравість, насиченість, тон), допускаючи не значні помилки, орієнтується в колірній палітрі опосередковано, допускається значних помилок у техніко-технологічній послідовності виконання завдання, невчасно виконує завдання.
0	«Не задовільно» заслуговує студент, що має дуже слабкі теоретичні та практичні знання. Студент взагалі не орієнтується в теоретичному матеріалі, не впевнено та не завжди відповідно застосовує поняття та терміни, не дотримується конструктивної та техніко-технологічної послідовності виконання завдання. Відсутні елементарні поняття технології виконання завдання.

ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за 60 бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою
--------------------------------------	-------------------------------

54-60	«Відмінно» – творча робота технічно бездоганна, включає творчий підхід у композиційному і тональному трактуванні.
45-53	«Дуже добре» - творча робота відповідає обраній темі, технічна, з незначними недоліками.
35-44	«Добре» – Творча робота відповідає обраній темі, технічна, з недоліками.
25-34	«Задовільно» – заслуговує творча робота, що може продемонструвати теоретичні та практичні знання виконавця, але відповідає обраній темі та виконана не охайно із значною кількістю помилок.
20-24	«достатньо» - у роботі упущена суттєва сторона питання, необхідна допомога викладача, неточне розуміння змісту і значення термінів і понять, недостатнє використання їх у відповіді. Творча робота виконана на недостатньому художньому рівні. Технічно недосконала.
1-19	«Незадовільно» з можливістю повторного складання. Відсутнє розуміння тематики, невміння охарактеризувати суттєві сторони розв'язання завдання, студент не може пояснити приклади наведені викладачем. Практична частина не виконана. Відсутні елементарні поняття технології виконання .

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Антонович Є .А., Проців В. І., Свид С. П. Художні техніки в школі: Навчально – методичний посібник для студентів художньо-графічних факультетів вищих навчальних закладів. К.,1997. 312 с.
2. Басанець Л. В. Художні техніки рисунка. Програма для студентів художньо-графічних факультетів педагогічних університетів - ПДПУ ім. К.Д. Ушинського.- Одеса, 2000. С. 21-28.
3. Берlach О. П. Перспектива в образотворчому мистецтві: методичні рекомендації і тестові завдання. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2017. 8 с.
4. Берlach О. П. Чихурський А. С. Малюнок з основами перспективи: курс лекцій. Луцьк, 2017. 14 с.
5. Берlach О. П. Засоби зображення предметів в перспективі: методичні рекомендації до виконання завдань самостійної роботи з курсу «Перспектива в образотворчому мистецтві». Луцьк, 2017. 12с.
6. Берlach О. П. Чихурський А. С. Графічні техніки в образотворчому мистецтві. Навч. посіб. для студентів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Луцьк.: Волинська обласна друкарня, 2021. 103 с.
7. Бесчастнов Н. П. Черно - белая графика: учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по специальности «Художественное проектирование текстильных изделий». М., 2005. С.21-37.

8. Боднар О. Я. Золотий переріз і неевклідова геометрія в науці та мистецтві: Монографія. – Львів: НВФ «Українські технологія», 2005. 198 с.
9. Кириченко М. А. Кириченко І.М. Основи образотворчої графоти. - К., «Вища школа», 2002.
10. Комесанья Пабло. Рисуем портрет. Полный курс. - Харківська книжкова фабрика «Глобус», 2013, 160 с.
11. Мирончик П.В., Манохін В.П. Методичні вказівки до практичних занять по рисунку. Х.: ХНАМГ, 2001. 12 с.
12. Михайленко В. Є., Яковлєв М. І. Основи композиції (геометричні аспекти). К.: Каравелла, 2004. 304 с.
13. Опанащук М., Опанащук О. Емоційна природа рисунку: навчальний посібник. Львів, 2013. 114 с.

Інформаційні ресурси

1. Виставка в Луцьку: минуле крізь призму емоцій. Фото. *ВолиньPost*. URL <http://www.volynpost.com/news/120760-vystavka-v-lucku-mynule-kriz-pryzmu-emocij-foto> (дата звернення 09.01.2021).
2. Бібліотека ВНУ імені Лесі Українки.
3. Волинська обласна бібліотека імені Олени Пчілки.